

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W WĄSEWIE w 2020 roku

Zarząd Banku Spółdzielczego w Wąsewie działając zgodnie z art. 49 Ustawy o rachunkowości przedkłada Sprawozdanie z działalności Banku Spółdzielczego w Wąsewie za rok obrotowy od 01 stycznia do 31 grudnia 2020 roku.

I. INFORMACJE OGÓLNE O DZIAŁALNOŚCI BANKU W 2020 ROKU

1. Charakter i lokalizacja geograficzna działalności

Bank Spółdzielczy w Wąsewie wpisany jest do Krajowego Rejestru Sądowego pod nr 0000108612. Zgodnie ze Statutem Bank działa na obszarze województwa mazowieckiego, a także na terenie powiatów: wysokomazowieckiego, zambrowskiego i łomżyńskiego. Faktycznie jednak Bank prowadził działalność na północnym Mazowszu, gdzie posiada swoje placówki. Siedziba Banku znajduje się w Wąsewie.

Bank na dzień 31.12.2020 roku prowadził działalność sprzedażową za pośrednictwem Wydziału handlowego Centrali Banku w Wąsewie, Punktu Obsługi Klienta w Czerwinie i Filii Banku w Ostrołęce.

2. Zebranie Przedstawicieli

Zebranie Przedstawicieli odbyło się w dniu 5 czerwca 2020 roku i podjęło przede wszystkim uchwały zatwierdzające sprawozdanie finansowe i podział zysku Banku za 2019 rok oraz sprawozdanie Rady Nadzorczej i Zarządu Banku Spółdzielczego w Wąsewie z działalności za 2019 rok. Zebranie udzieliło absolutorium Członkom Zarządu Banku.

Zebranie Przedstawicieli dokonało też oceny stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego w Banku, następcej oceny odpowiedniości członków Rady Nadzorczej i Rady Nadzorczej jako organu kolegialnego oraz przestrzegania Polityki wynagrodzeń w Banku za 2019 rok.

3. Rada Nadzorcza Banku

W 2020 roku Rada Nadzorcza pracowała w następującym składzie:

1. Jaworski Grzegorz	- Przewodniczący Rady,
2. Równy Józef	- Z-ca Przewodniczącego Rady,

3. Łoniewski Tadeusz	- Sekretarz,
4. Kalapeta Małgorzata	- Członek Rady,
5. Skalik Anna	- Członek Rady,
6. Sot Sylwester	- Członek Rady,
7. Zdziarski Andrzej	- Członek Rady.

4. Zarząd Banku

Działalnością Banku kierował Zarząd Banku w składzie:

1. Urszula Zalewska – Prezes Zarządu
2. Marta Powierża – Wiceprezes Zarządu ds. finansowo-księgowych/Główny Księgowy
3. Michał Mścichowski – Wiceprezes Zarządu ds. handlowych

Zarząd wykonując swoje obowiązki odbył **134 posiedzenia**, na których podejmował decyzje kredytowe, zapoznawał się i analizował otrzymywane materiały zgodnie z systemem informacji zarządczej. Podjęto **129 uchwał**, które dotyczyły bieżącej działalności, między innymi wprowadzające zmiany w procedurach produktowych oraz regulacjach dotyczących zarządzania ryzykiem bankowym.

Zadania realizowane były w strukturze organizacyjnej dostosowanej do skali prowadzonej przez Bank działalności oraz wymogów obowiązujących przepisów prawa i rekomendacji Komisji Nadzoru Finansowego.

Sytuacja ekonomiczno – finansowa podlegała kwartalnie ocenie KNF, Banku Zrzeszającego oraz SSOZ. Oceny są dobre i nie uległy znacznym zmianom.

5. Organizacja wewnętrzna Banku

W strukturze organizacyjnej Banku Spółdzielczego Wąsewie, mieści się Centrala Banku w Wąsewie, Punkt Obsługi Klienta w Czerwinie oraz Filia Banku w Ostrołęce.

W skład Centrali Banku w 2020 roku wchodziły następujące komórki organizacyjne:

1. W pionie Prezesa Zarządu:

- Stanowisko Obsługi Zarządu i Spraw Samorządowych, Kadr i Administracji,
- Stanowisko obsługi informatycznej,
- Stanowisko monitoringu kredytów,
- Stanowisko analiz i weryfikacji kredytowej,
- Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz,
- Stanowisko ds. zgodności / kontroli wewnętrznej.

2. **W pionie podlegającym Wiceprezesowi Zarządu kierującego pionem handlowym:**

- Wydział Kredytów,
- Wydział Depozytów i Rachunków Bankowych,
- Punkt Obsługi Klienta w Czerwinie,
- Filia Banku w Ostrołęce

3. **W pionie podlegającym Wiceprezesowi Zarządu kierującemu pionem finansowo księgowym i jednocześnie pełniącym funkcję Głównego Księgowego:**

- Wydział Finansowo – Księgowy,
- Stanowisko Kasowo- Skarbcowe.

6. Pracownicy Banku.

Na koniec 2020 roku, **stan zatrudnienia wyniósł 21,5 etatów (21 pracowników na pełnym etacie oraz 1 pracownik na ½ etatu)**, co oznacza zmniejszenie zatrudnienia w stosunku do końca 2019 roku o 2 etaty.

Struktura wiekowa kadry Banku jest zrównoważona i nie grozi problemami z zastępowalnością określonych pracowników. Fluktuacja kadr jest umiarkowana.

Ponad 80% pracowników posiada wyższe wykształcenie, 42% pracowników ukończyło studia podyplomowe, a 30% otrzymało Certyfikat Dyplomowanego Pracownika Bankowego.

Potrzeba podnoszenia kwalifikacji i ukierunkowanego rozwoju kadry skutkowałą szeregiem szkoleń o różnorodnej tematyce bankowej. W 2020 roku pracownicy oraz kadra kierownicza wzięli udział w **87 szkoleniach zewnętrznych i 30 szkoleniach wewnętrznych**, obejmujących między innymi zagadnienia takie jak: wdrażanie przepisów ogólnego Rozporządzenia o ochronie danych osobowych (RODO), nowej Ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, mechanizmy kontrolne w BS, zmiana ustawy Eurofatca, sprawozdawczość i procesowanie pieniędzy w świetle zarządzenia NBP, zarządzanie archiwum, zmiany w systemie podatkowym, zarządzania ryzykiem w Banku, organizacji kontroli wewnętrznej, sprzedaży produktów i usług bankowych, nowa sprawozdawczość FINREP, zasady zarządzania ekspozycjami zagrożonymi, szkolenia ZUS (składki, zasiłki), zmiany w Prawie Pracy, płace, dokumentacja kadrowa, funkcjonowania w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS oraz bezpieczeństwa informatycznego, wpływ ustawy COVID -19 na działalność Banków.

7. Członkowie i fundusze własne.

Kapitały własne Banku (bilansowe) na koniec omawianego okresu wynosiły **12 479 tys. zł** i w stosunku do stanu z końca 2019 roku wzrosły o 555 tys. zł, tj. o 4,65%. Sam fundusz zasobowy wyniósł kwotę 11 430 tys. zł i wzrósł o 620 tys. zł, tj. o 5,74 %. W omawianym okresie poziom funduszu udziałowego zmniejszył się o kwotę 90 tys. zł, tj. o 12,45%.

Analizę udziałów członkowskich i funduszu udziałowego w rozbiciu na liczbę członków oraz liczbę posiadanych udziałów przedstawia poniższa Tabela.

Stan na dzień 31.12.2019r.				Stan na dzień 31.12.2020r.			
IŁOŚĆ CZŁONKÓW	IŁE UDZIAŁÓW	RAZEM UDZIAŁY	KWOTA UDZIAŁÓW	IŁOŚĆ CZŁONKÓW	IŁE UDZIAŁÓW	RAZEM UDZIAŁY	KWOTA UDZIAŁÓW
444	1	444	168 720,00	439	1	439	166 820,00
170	2	340	129 200,00	168	2	336	127 680,00
83	3	249	94 620,00	81	3	243	92 340,00
12	4	48	18 240,00	12	4	48	18 240,00
2	5	10	3 800,00	2	5	10	3 800,00
1	6	6	2 280,00	1	6	6	2 280,00
4	8	32	12160,00	3	8	24	9 120,00
2	9	18	6 840,00	2	9	18	6 840,00
1	13	13	4 940,00	1	13	13	4 940,00
1	14	14	5 320,00	1	14	14	5 320,00
1	15	15	5 700,00	1	15	15	5 700,00
1	17	17	6 460,00	1	17	17	6 460,00
2	18	36	13 680,00	2	18	36	13 680,00
1	19	19	7 220,00	1	19	19	7 220,00
1	21	21	7 980,00	1	21	21	7 980,00
1	24	24	9 120,00	1	24	24	9 120,00
2	26	52	19 760,00	2	26	52	19 760,00
1	27	27	10 260,00	1	27	27	10 260,00
2	31	62	23 560,00	1	31	31	11 780,00
1	34	34	12 920,00	1	34	34	12 920,00
1	43	43	16 340,00	1	43	43	16 340,00
1	57	57	21 660,00	1	57	57	21 660,00
1	60	60	22 800,00	1	60	60	22 800,00
1	80	80	30400,00	1	80	80	30400,00
1	90	90	34 200,00	0	90	0	0,00
1	92	92	34 960,00	0	92	0	0,00
739	X	1903	723 140,00	726	X	1667	633 460,00

W porównaniu do stanu na koniec 2019 roku liczba członków banku zmniejszyła się o 13 osób. Na taki stan wpływ miały następujące okoliczności:

1. zgodnie ze złożonymi podaniami z listy członków Banku skreślono 13 osób,
2. nie przyjęto nowych członków.

W analizowanym okresie liczba udziałów członkowskich zmniejszyła się o 236 sztuk. Na taki stan wpływ miały następujące okoliczności:

1. zgodnie ze złożonymi podaniami przeksięgowano na konto udziałów wypowiedzianych 236 sztuk udziałów,
2. z tytułu dopłat od dotychczasowych członków nie przyjęto wpłaty udziałów.

W związku z powyższym na dzień **31.12.2020r.** liczba członków BS wynosiła **726 osób**, posiadających łącznie **1 667 udziałów**, w związku z czym **stan funduszu udziałowego** wyniósł kwotę **633 460,00 zł.**

8. Majątek Banku i inwestycje bankowe.

Majątek finansowy Banku na dzień 31.12.2020 roku stanowiły akcje i udziały.

Akcje:

- **1 006 812,96 zł** w Banku Zrzeszającym BPS S.A. (578 722 szt.),
- **10 880,00 zł** w SGB w Poznaniu (85 akcji).

Udziały:

- **2 000 zł** w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS S.A.

W analizowanym okresie nie nastąpił wzrost majątku finansowego.

W 2020 roku Bank poniósł nakłady na wyposażenie placówek oraz bezpieczeństwo informatyczne, wydając łącznie 217 499,58 zł (tj. odpowiednio 10 875,50 zł - wyposażenie i 206 624,08 zł - koszty informatyczne). Ponadto wydatkowano na środki trwałe kwotę 63 475,80 zł oraz na wartości niematerialne i prawne kwotę 5 772,98 zł. W roku 2020 Bank poniósł wydatki na środki trwałe, głównie zakup nowych komputerów, drukarek, urządzeń wielofunkcyjnych, liczarki, switcha i routera. Poniesione wydatki związane są przede wszystkim z poprawą warunków pracy, bezpieczeństwa Banku oraz obsługi klientów.

Wartość netto rzeczowych aktywów trwałych na dzień 31.12.2020 roku wyniosła 298 870,79 zł. Aktywa trwałe netto łącznie stanowiły 2,25% funduszy własnych.

Wartość brutto rzeczowych aktywów trwałych wyniosła 1 278 tys. zł a wartości niematerialnych i prawnych 173 tys. zł.

Najważniejsze aktywa trwale brutto to:

- **439 495,24 zł** budynek Banku, działka, utwardzenie placu i ogrodzenie,
- **235 421,80 zł** komputery, drukarki,
- **169 477,25 zł** urządzenia techniczne: serwery, routery, centralny UPS, klimatyzatory, centrale telefoniczne, system sygnalizacji włamaniowej i napadowej, itp.
- **290 760,34 zł** pozostałe urządzenia, przyrządy, ruchomości: bankomaty, meble, urządzenia wielofunkcyjne, liczarki, plafony elewacyjne, itp.
- **142 878,54 zł** pozostałe tj: samochody, kocioł gazowy, pompa w kotłowni oraz wyposażenie gdzie indziej nieklasyfikowane.

W celu zachowania norm płynności Bank **wolne środki pieniężne** inwestował w 7- dniowe bony pieniężne NBP, obligacje skarbowe oraz lokaty międzybankowe w Banku Zrzeszającym, głównie z terminem zapadalności do 1 miesiąca.

Na dzień 31.12.2020 roku, Bank posiadał:

- **4 000 tys. zł** obligacje skarbowe,
- **8 500 tys. zł** zakupione bony NBP,
- **11 360 tys. zł** w lokacie overnight,
- **2 500 tys. zł** w lokacie w BPS S.A. do 1 m-ca.
- **5 000 tys. zł** w lokacie w BPS S.A. do 2 m-cy,

Dodatkowo Bank posiada:

- **925 tys. zł** obligacje BPS S.A. w Warszawie (wartość nominalna)
- **2 040 tys. zł.** obligacje komunalne Gminy Młodzieszyn (wartość nominalna)

Przychody z inwestycji finansowych stanowiły kwotę 156 tys. zł, co stanowi 2,64% ogółu przychodów (z obligacji 56 tys., bonów 56 tys., lokat 44 tys. zł).

Zgodnie z umową zawartą ze SSOZ BPS **Bank przekazał środki w kwocie 8 753 tys. zł** (7,08% aktywów netto) **tytułem depozytu obowiązkowego** oraz **575 tys. zł** (0,47% aktywów netto) **tytułem zasilenia funduszu zabezpieczającego**. Środki te wygenerowały przychód w wysokości 47 tys. zł, (44 tys. zł odsetki od depozytu, 3 tys. zł- odsetki od zasilenia funduszu zabezpieczającego) co stanowi 0,79% przychodów ogółem za 2020 rok.

II. UWARUNKOWANIA OGÓLNE PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI.

Bank Spółdzielczy w Wąsewie realizował swoje cele strategiczne w zmiennym otoczeniu gospodarczym, przy intensywnych zmianach regulacji finansowo – gospodarczych.

W związku z sytuacją panującą na całym świecie spowodowaną epidemią COVID-19, wirusem, który w marcu 2020 roku dotarł również do Polski wprowadzona została stopniowa izolacja obywateli i ograniczenia w funkcjonowaniu gospodarki. By ograniczyć zachorowania, na przestrzeni bieżącego roku rząd wprowadzał coraz większe ograniczenia, które skutkują wielkim spowolnieniem gospodarki i kryzysem. Rada Polityki Pieniężnej na posiedzeniu w dniu 17 marca podjęła pierwszą decyzję o zmniejszeniu stóp procentowych. Na posiedzeniu w dniu 08 kwietnia 2020 roku podjęta została kolejna decyzja o obniżeniu stóp procentowych. Trzecia obniżka stóp procentowych do obowiązującego aktualnie poziomu podjęta została 29 maja 2020 roku. Powyższe decyzje istotnie wpłynęły na sytuację Banku w 2020 roku. Trzykrotna obniżka stóp procentowych spowodowała dalsze obniżenie przychodów odsetkowych Banku w kolejnych miesiącach. Znaczny spadek stóp procentowych nie zachęca depozytariuszy do lokowania wolnych środków w lokaty, zaś przedsiębiorcy i osoby prywatne w zaistniałej sytuacji nie będą rozpoczynać inwestycji finansowych, z uwagi na niestabilną sytuację gospodarczą.

Ostatnie lata to dynamiczne zmiany zachodzące w ustawodawstwie, głównie poprzez dostosowanie polskich regulacji do prawa europejskiego. Obecnie najważniejsze zmiany dla Banku dotyczą wejścia w życie pakietu CRD/CRR, odnoszące się do składników kapitału, funduszu udziałowego i norm płynności oraz PSD2 w zakresie rozliczeń pieniężnych i prowadzenia rachunków bankowych. Każda z wymienionych regulacji oznacza dla Banku konieczność wdrożenia istotnych zmian, zarówno po stronie produktowej, jak i w zakresie organizacyjno-technologicznym.

Bank Spółdzielczy w Wąsewie jest zrzeszony z grupą banków spółdzielczych w ramach Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. Od grudnia 2015 roku Bank w Wąsewie jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Na koniec 2020 roku uczestnikami Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS jest Bank BPS i 321 banków spółdzielczych zrzeszonych w grupie BPS, łącznie z Bankiem w Wąsewie.

III. CHARAKTERYSTYKA PODSTAWOWYCH OBSZARÓW DZIAŁALNOŚCI BANKU

Bank Spółdzielczy w Wąsewie w 2020 roku realizował zadania zgodnie z przyjętymi kierunkami w Strategii rozwoju Banku na lata 2016 – 2020 oraz zgodnie z Planem ekonomiczno- finansowym na 2020 rok. Na skutek znacznego wzrostu depozytów odnotowano wzrost sumy bilansowej.

Suma bilansowa wzrosła na przestrzeni 2020 roku z kwoty **111 760 tys. zł, do kwoty 123 507 tys. zł , tj. o 10,51%** (w 2019 roku 8,17%, w 2018 roku o 10,64%, w 2017 roku 35,54%, w 2016 roku 6,34%, a w 2015 roku 10,08%). Tym samym wykonano plan finansowy na 2020 rok (112 mln zł) w tym zakresie w 109,78%. Jest to bardzo zadowalające, bowiem ogłoszenie od marca 2020 roku pandemii koronawirusa oraz obostrzenia nałożone przez władze, które przełożyły się na działalność wielu firm, przedsiębiorstw i urzędów, a także niepokój społeczny, spowodowały odpływ środków zdeponowanych na rachunkach bankowych oraz brak zainteresowania kredytowaniem. Z w/w powodów nie osiągnięto zakładanego poziom obliiga kredytowego, a założony na 2020 rok plan został zrealizowany w 96,71%. Wskaźniki efektywności działania były na dobrym poziomie: suma bilansowa na jednego zatrudnionego wynosiła 5 723 tys. zł, wskaźnik ROA netto - 0,55% oraz ROE netto – 4,93%. Wskaźnik kosztów C/I wynosił 54,507% .

Dobry i bezpieczny poziom wykazywały **fundusze własne**, które pomimo systematycznej amortyzacji funduszu udziałowego, wg CRR/CRD IV wyniosły **12 390 tys. zł.**

Fundusze własne zapewniły ukształtowanie się wskaźników adekwatności kapitałowej na dzień 31.12.2020 r. na poziomie: współczynnik kapitału podstawowego TIER I – 17,48 % oraz współczynnik kapitałowy – 17,48 % .

1. Działalność depozytowa

W analizowanym okresie depozyty zgromadzone w Banku wynosiły **108 884 tys. zł i wzrosły** w porównaniu z końcem poprzedniego roku **o 11 104 tys. zł, tj. o 11,36%.**

Zadowolający jest fakt przyrostu depozytów w okresie ostatnich miesięcy. W 2020 roku struktura depozytów nie uległa znaczącej zmianie, nadal przeważają depozyty osób fizycznych, a w zakresie lokowania – lokaty terminowe. Zarząd Banku bardzo dobrze poradził sobie z chwilowym kryzysem na rynku depozytów spowodowanym paniką klientów w pierwszej fazie ogłoszonego zagrożenia epidemicznego. Zarząd zapewnił stały dostęp klientów do środków zgromadzonych na rachunkach w Banku. Po chwilowej

panice stan depozytów w Banku wzrósł do zakładanego w planie ekonomiczno-finansowym, a na koniec 2020 roku osiągnął wyższy poziom niż zakładano w planie. Zadowalający jest również fakt, że przyrost środków na rachunkach bieżących osiągnął dynamikę 126,08% w stosunku do roku ubiegłego.

Strukturę depozytów wg podmiotów prezentuje poniższa Tabela.

Tabela: Struktura depozytów wg podmiotów

Lp.	Depozyty	31.12.2019r.		31.12.2020r.		Dynamika 2020/2019 %
		Wartość (tys. zł)	Struktura (%)	Wartość (tys. zł)	Struktura (%)	
1.	Osoby fizyczne, w tym:	76 801	78,55	77 971	71,61	101,52
	- bieżące	22 706	56,88	25 213	50,09	111,04
	- terminowe	54 095	93,50	52 758	90,11	97,53
2.	Rolnicy, w tym:	9 834	10,06	12 520	11,50	127,31
	- bieżące	9 834	24,63	12 520	24,87	127,31
	- terminowe			0	0	0
3.	Przedsiębiorcy, w tym:	3 106	3,18	5 584	5,13	179,78
	- bieżące	3 106	7,78	5 584	11,09	179,78
	- terminowe	0	0	0	0	0
3.	Budżetów, w tym:	2 442	2,50	1 896	1,74	77,64
	- bieżące	2 312	5,78	1 771	3,52	76,60
	- terminowe	130	0,22	125	0,21	96,15
4.	Spółki, spółdzielnie, w tym:	5 103	5,21	10 145	9,31	198,80
	- bieżące	1 669	4,18	4 678	9,29	280,28
	- terminowe	3 434	5,93	5 467	9,34	159,20
5.	Pozostałe podmioty, w tym:	494	0,50	769	0,71	155,66
	- bieżące	294	0,73	568	1,13	193,20
	- terminowe	200	0,35	202	0,20	101,00
DEPOZYTY OGÓŁEM		97 780	100	108 884	100	111,36
- bieżące		39 921	40,82	50 334	46,23	126,08
- terminowe		57 859	59,18	58 550	53,77	101,19

Struktura podmiotowa depozytów wskazuje na dywersyfikację źródeł ich pochodzenia. Stan środków zdeponowanych na rachunkach osób prywatnych w analizowanym okresie wynosił 77 971 tys. zł, co stanowiło 71,61% depozytów ogółem. Kolejnym znaczącym źródłem depozytów były rachunki przedsiębiorców indywidualnych oraz spółek i spółdzielni, na których zaewidencjonowano 15 729 tys. zł. Ich udział w strukturze depozytów wyniósł 14,45%. Środki na rachunkach rolniczych wynosiły 12 520 tys. zł i stanowiły 11,50% ogółu depozytów. Środki na rachunku budżetu wyniosły 1 896 tys. zł, co stanowiło 1,74% portfela depozytów. Stan depozytów pozostałych podmiotów zamknął się kwotą 769 tys. zł, co stanowi 0,71% ogółu depozytów.

Na koniec sprawozdawczego okresu zgromadzono środki:

- 50 334 tys. zł na rachunkach bieżących, tj. 46,23 % depozytów ogółem,
- 58 550 tys. zł na rachunkach terminowych, tj. 53,77 % depozytów ogółem

Środki na rachunku lokat terminowych pokrywały akcję kredytową Banku w 76% (75,68%). Wskaźnik pokrycia całej akcji kredytowej środkami depozytowymi na koniec 2020 roku osiągnął poziom 140,73% i był wyższy o 22% w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego, wynoszącego 119%. Wzrost wskaźnika pokrycia akcji kredytowej środkami depozytowymi jest wynikiem znacznego spadku stanu kredytów (spadek o 6,19%), przy jednoczesnym znacznym wzroście bazy depozytowej (wzrost o 11,36%). Wzrost ten nastąpił między innymi w wyniku zasilenia rachunków środkami z tarczy antykryzysowej oraz w wyniku pozyskiwania nowych klientów.

W 2020 roku Bank prowadził 2 473 sztuk rachunków bieżących klientów ze spadkiem do poprzedniego roku o 14 rachunków. Należy zaznaczyć, że przez cały 2020 rok trwały prace pracowników dotyczące aktualizacji i przeglądów rachunków bankowych, gdzie zamykane były rachunki nieaktywne. W wyniku tego zlikwidowane zostało łącznie 176 sztuk rachunków. **Natomiast w roku 2020 założone zostały nowe rachunki łącznie dla 162 klientów.** Dla osób prywatnych założono nowych 119 rachunków, dla rolników 16 rachunków, dla przedsiębiorców 19, dla spółek i spółdzielni 5 rachunków, dla samorządów 1 oraz dla innych podmiotów 2 sztuk. Strukturę rachunków bieżących wg. podmiotów przedstawia poniższa Tabela.

Tabela: Rachunki bieżące wg podmiotów w Banku Spółdzielczym w Wąsewie

L.p.	Wyszczególnienie rachunków:	31.12.2019r.	Struktura %	31.12.2020r.	Struktura %	Przyrost/spadek	Dynamika 2020/2019 %
1.	Osób prywatnych (ROR, WiW, AVISTA, SKO)	1 577	63,41%	1 572	62,92%	-5 W tym: Założone + 119 Zlikwidowane -124	99,68%
2.	Rolników	740	29,75%	716	29,46%	-24 W tym: Założone + 16 Zlikwidowane -40	96,76%
3.	Przedsiębiorców	92	3,70%	102	4,20%	+10 W tym: Założone + 19 Zlikwidowane - 9	110,87%
4.	Spółek, spółdzielni	24	0,97%	27	1,11%	+3 W tym: Założone + 5 Zlikwidowane -2	112,50%
5.	Pozostałych podmiotów niefinansowych	32	1,29%	34	1,40%	+2 W tym: Założone + 2 Zlikwidowane -0	106,25%
6.	Sektor budżetowy	22	0,88%	22	0,91%	bez zmian W tym: Założone + 1 Zlikwidowane - 1	100,00%
	RAZEM	2 487	100,00%	2 473	100,00%	-14 W tym: Założone + 162 Zlikwidowane -176	99,44%

2. Działalność kredytowa.

Portfel kredytowy na dzień 31.12.2020 r. wynosił **77 369 tys. zł** i w stosunku do końca 2019 r. **zmniejszył się o 5 102 tys. zł, czyli o 6,19%**. Nastąpił spadek w kredytach udzielonych rolnikom o 1 672 tys. zł, tj. o 3,66%, przedsiębiorcom o 2 091 tys. zł, tj. o 13,31%, spółkom o 2 243 tys. zł, tj. o 37,41%, jednostkom sektora budżetowego o 1 417 tys. zł, tj. o 51,52%. Nastąpił wzrost kredytów udzielonych osobom fizycznym o 2 321 tys. zł, tj. o 18,83%.

Obligo kredytowe w sumie bilansowej Banku na koniec 2020 roku stanowiło 62,64% aktywów netto i w stosunku do roku poprzedniego wskaźnik ten zmniejszył o 11,15%. Wskaźnik kredytów do depozytów stanowiący 71,06% na koniec 2020 roku, był niższy o 13,28% od wskaźnika w 2019 roku, wynoszącego 84,34%.

W strukturze kredytów należności dotyczą:

- 22,46% przedsiębiorców, spółek i spółdzielni,
- 56,89% rolników,
- 18,93% osób prywatnych,
- 1,72% samorządu

Strukturę portfela kredytowego wg. podmiotów przedstawia poniższa Tabela.

Struktura portfela kredytowego wg. podmiotów – stan na 31.12.2020 r.

Lp	Kredyty	31.12.2019		31.12.2020		Dynamika 2020/2019 %
		Wartość (tys. zł)	Struktura (%)	Wartość (tys. zł)	Struktura (%)	
1	Przedsiębiorców	21 715	26,33%	17 380	22,46%	80,04%
2	Rolników	45 685	55,40%	44 013	56,89%	96,34%
3	Osób prywatnych	12 322	14,94%	14 643	18,93%	118,84%
4	Samorządów	2 749	3,33%	1 333	1,72%	48,49%
	RAZEM	82 471	100,00%	77 369	100,00%	93,81%

3. Pozostała działalność

Ważnym obszarem w Banku jest działalność rozliczeniowa oraz obsługa gotówkowa klientów. Działalność rozliczeniowa realizowana jest w znacznej części za pośrednictwem bankowości elektronicznej. Z uwagi na wprowadzenie stanu zagrożenia epidemiologicznego zmianie uległ sposób korzystania przez klientów z usług bankowych. Klienci banku w większym stopniu zaczęli korzystać z możliwości zdalnego dostępu do urzędów, zaczęli w większym stopniu dokonywać zakupów w sieci, płacić kartami. Ten

stan spowodował wdrożenie w Banku usługi Moje ID służącej do potwierdzania tożsamości w internecie oraz korzystanie z profilu zaufanego i podpisu elektronicznego. Znacznie zwiększyła się aktywność w korzystaniu z usług bankowości elektronicznej. Liczba zrealizowanych przelewów zewnętrznych za pomocą bankowości internetowej wykazała dynamikę ponad 18% r/r., a wartość tych przelewów zarysowała się dynamiką ponad 17%. .

W 2020 roku zwiększyła się o ponad 10% liczba klientów korzystających z bankowości elektronicznej. Ilość wydanych kart bankomatowych w roku 2020 wykazała dynamikę 105,06%.

Tabela: Struktura klientów bankowości elektronicznej oraz innych produktów bankowych.

Wyszczególnienie	31.12.2019	31.12.2020	Dynamika 2020/2019
Karty wydawane :	1 146	1 204	105,06%
- klienci indywidualni	746	786	105,36%
- klienci biznesowi	400	418	104,50%
Klienci bankowości elektronicznej	752	833	110,77%
- klienci indywidualni	739	819	110,82%
- klienci biznesowi (firmy)	13	14	107,697%

Tabela: Ilość i wartość elektronicznych transakcji

Wyszczególnienie	31.12.2019 r.	31.12.2020 r.	Dynamika 2020/2019
Liczba przelewów zewnętrznych zrealizowanych przez Bank, w tym:	107 371	124 986	116,41%
kasowe	17 727	19 189	108,25%
z rachunków bieżących drogą elektroniczną	89 644	105 797	118,02%
Wartość przelewów zewnętrznych zrealizowanych przez Bank, w tym:	264 130 946,88 zł	311 419 239,40 zł	117,90%
kasowe	43 703 413,35 zł	52 105 034,06 zł	119,22%
z rachunków bieżących drogą elektroniczną	220 427 533,53 zł	259 314 205,34 zł	117,64%

W marcu 2018 roku Bank rozpoczął prowadzenie działalności walutowej. Z dniem 14.03.2018 roku podpisana została z BPS S.A., jako Bankiem Zrzeszającym, „Umowa o prowadzenie rachunków lora w walutach wymienialnych dla Banków Spółdzielczych oraz współpracy międzybankowej” w zakresie waluty USD i EUR. Skala działalności walutowej, liczona jako udział pozycji walutowych w aktywach Banku, na dzień 31.12.2020r. wyniosła 0,30%, na przyjętą w „Założeniach do planu ekonomiczno – finansowego na 2020 rok” maksymalną wartość 1%. Na dzień 31.12.2020 r. całkowita pozycja walutowa Banku ukształtowała się na poziomie +38 574,64 złotych (6 926,67 EUR przeliczone po kursie euro / PLN 4,6148 oraz 1 758,58 USD przeliczone po kursie dolar/ PLN 3,7584 zł), stanowiącym 0,31% funduszy własnych.

IV. SYTUACJA FINANSOWA BANKU I WYKONANIE WYNIKU FINANSOWEGO

1. Bilans

Wynik finansowy brutto za 2020 rok ukształtował się na poziomie **1 053 tys. zł** i był wyższy o 61 tys. zł, tj. o 6,15% a **zysk netto** wyniósł **640 tys. zł** i był niższy niż rok wcześniej zaledwie o 12 tys. zł, tj. o 1,84%.

Suma bilansowa wzrosła o 10,51%, do poziomu 123 507 tys. zł i była skutkiem znacznego wzrostu depozytów.

W strukturze aktywów Banku w dalszym ciągu dominowały należności od sektora niefinansowego, które ukształtowały się na poziomie 71 830 tys. zł i były niższe niż rok wcześniej o 3 753 tys. zł, tj. o 4,75%. Należności od sektora budżetowego wyniosły 1 333 tys. zł i spadły w stosunku do poprzedniego roku o 1 424 tys. zł, tj. o 51,65%.

Należności od sektora finansowego w stosunku do stanu z końca 2019 roku wzrosły o 9 457 tys. zł, tj. o 49% i wynosiły 28 826 tys. zł. Należności z tytułu dłużnych papierów wartościowych na 31.12.2020 r. wynosiły 16 501 tys. zł i stanowiły 13,36% aktywów netto. W związku z ograniczonym rozwojem akcji kredytowej oraz w celu zapewnienia płynności przy jednoczesnym uzyskaniu odpowiedniego poziomu dochodowości Bank lokuje nadwyżki środków finansowych w dostępne instrumenty finansowe tj. lokaty w Banku Zrzeszającym, obligacje skarbowe, bony pieniężne NBP. Bank inwestuje tylko w bezpieczne instrumenty finansowe.

W 2020 roku nastąpił wzrost zobowiązań wobec Klientów sektora niefinansowego o 11 423 tys. zł, tj. o 11,91% oraz spadek zobowiązań wobec sektora budżetowego

o 545 tys. zł, tj. o 22,29%. Zobowiązania te łącznie wyniosły 109 188 tys. zł, stanowiąc 88,41% wszystkich pasywów. Zobowiązania wobec sektora finansowego nie wystąpiły.

Kapitały własne brutto na koniec 2020 roku wynosiły **12 479 tys. zł** i stanowiły 10,10% w strukturze pasywów.

2. Rachunek zysków i strat

Mimo niskich stóp procentowych oraz przy ograniczonym rozwoju akcji kredytowej, ale przy znacznym inwestycjom pieniężnym w lokaty na rynku międzybankowym, w bonny NBP oraz w obligacje BPS S.A. wygenerowany wynik z odsetek był wyższy o 176 tys. zł, tj. o 4,83% w stosunku do roku ubiegłego. Natomiast wynik z tytułu prowizji był wyższy o 155 tys. zł tj. o 19,74%.

W roku 2020 wygenerowany został również wynik z pozycji wymiany na działalności walutowej w kwocie 40 tys. zł i był wyższy o 13 tys. zł., tj. o 48% w stosunku do roku ubiegłego.

Na dzień 31.12.2020 r. koszty działania Banku w wysokości 2 653 tys. zł były wyższe niż rok wcześniej o 110 tys. zł, tj. o 4,32%. Koszty wynagrodzeń wraz z narzutami wynosiły 1 912 tys. zł i były wyższe od roku poprzedniego o 34 tys. zł tj. o 1,80%. Zarówno koszty działania, jak i koszty wynagrodzeń wykazały nieznaczny wzrost w stosunku do roku ubiegłego.

Koszty działania Banku absorbowwały wynik z działalności bankowej w 55,18 %. Amortyzacja majątku wynosząca 103 tys. zł była wyższa w stosunku do roku poprzedniego o 5 tys. zł.

Poziom zabezpieczeń prawnych spowodował, że wynik z aktualizacji rezerw celowych na należności kredytowe za 2020 rok wynosił in plus 1 061 tys. zł i w tej kwocie wygenerował koszty.

Te czynniki ukształtowały za 2020 rok: przychody ogółem w wysokości 5912 tys. zł (w tym stan rozwiązania rezerw celowych w kwocie 193 tys. zł), koszty ogółem w wysokości 4 859 tys. zł (w tym stan dotworzenia rezerw celowych w kwocie 1 254 tys. zł.)

Uwzględniając wynik z tytułu aktualizacji rezerw w wysokości 1 061 tys. zł, zysk brutto ukształtował się w kwocie 1 053 tys. zł. Zysk netto wyniósł 640 tys. zł.

Wykonanie wybranych pozycji z rachunku zysku i strat przedstawia poniższa Tabela.

Wykonanie wybranych pozycji z rachunku zysku i strat za 2020 rok.

L.p.	Tytuł	31.12.2019r. (w tys. zł.)	31.12.2020r. (w tys. zł.)	Dynamika 2020/2019
1	Przychody z tytułu odsetek	4 965	4 540	91,44%
2	Koszty odsetek	1 313	711	54,15%
3	Wynik z tytułu odsetek	3 652	3 828	104,82%
4	Wynik z tytułu prowizji	785	940	119,75%
5	Wynik z pozycji wymiany	27	40	148,15%
6	Wynik na działalności bankowej	4 465	4 809	107,70%
7	Pozostałe przychody operacyjne	4	95	2375,00%
8	Pozostałe koszty operacyjne	82	34	41,46%
9	Koszty działania banku + amortyzacja	2 641	2 756	104,35%
10	Różnica wartości rezerw i aktualizacji	753	1 061	140,72%
11	Wynik z działalności operacyjnej	992	1 053	106,15%
12	Zysk (strata) brutto	992	1 053	106,15%
13	Podatek dochodowy	340	413	121,47%
14	Zysk (strata) netto	652	640	98,16%

Proponowany podział nadwyżki bilansowej za 2020 rok.

Lp.	Tytuł	w zł
1.	Zysk brutto	1 052 710,32
2.	Podatek dochodowy	412 655,00
3.	Zysk netto do podziału	640 055,32
Z tego	1) Odpis na fundusz zasobowy (90% zysku netto)	576 100,00
	2) Oprocentowanie udziałów członkowskich 5,68% w stosunku rocznym z przeznaczeniem na podniesienie jednostki udziałowej po 20 zł do każdej jednostki	47 581,05
	3) Nagrody dla członków Rady Nadzorczej	7 700,00
	4) Fundusz społeczno-wychowawczy	8 674,27
	a. Do dyspozycji Rady Nadzorczej	1 674,27
	b. Do dyspozycji Zarządu	7 000,00

V. WSKAŹNIKI FINANSOWE CHARAKTERYZUJĄCE DZIAŁALNOŚĆ BANKU.

Analiza wielkości i wskaźników charakteryzujących działalność Banku w omawianym okresie wskazuje na umiarkowane tempo rozwoju, co jest zgodne z podstawowym założeniem Strategii przyjętej na lata 2016 – 2020. Wyznaczone w dokumencie szczegółowe cele zostały zrealizowane w przeważającej większości. Bank zwiększył bazę depozytową, zaś jakość aktywów była źródłem generowania zysku oraz źródłem generowania funduszy.

W omawianym okresie wskaźniki finansowe były na dobrym poziomie (ze wzrostem do roku poprzedniego). Poziom wskaźników finansowych prezentuje poniższa Tabela.

Wskaźniki finansowe Banku za 2020 rok.

Tytuł	31.12.2019 r.	31.12.2020 r.
ROE brutto/netto¹	8,09 % - 5,31 %	8,11 % - 4,93 %
ROA brutto/netto²	0,93 % - 0,61 %	0,90 % - 0,55 %
Marża procentowa	3,09 %	2,82 %
C/I	57,07%	54,50%
Kredyty/Depozyty³	84,34 %	71,06 %
Całkowity Współcz. Kapitał.	17,23 %	17,48 %
oraz TIER I	17,23%	17,48 %
LCR	200 %	310 %

Na dzień 31.12.2020 roku całkowity współczynnik kapitałowy oraz TIER I ukształtował się na poziomie 17,48%. Wskaźnik udziału aktywów płynnych w aktywach netto wynosił 31,88%.

Uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, wskaźnik LCR wyliczony zgodnie z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 roku **na dzień 31.12.2020 roku wynosi 310%**. Skonsolidowany wskaźnik banków uczestniczących w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS S.A. na dzień 31.12.2020 roku wyniósł 327%.

¹ Relacja zysku netto do średniego kapitału podstawowego.

² Relacja zysku netto do średnich aktywów.

³ Relacja kredytów udzielonych klientom do depozytów klientów

VI. KOMUNIKACJA Z KLIENTAMI I CZŁONKAMI.

Bank podobnie jak w latach poprzednich budował partnerskie, długofalowe relacje ze swoimi klientami i właścicielami, oparte na współpracy przynoszącej korzyści obu stronom. Lojalność i etyka były naczelną wartością we współpracy z Klientami.

W trakcie obostrzeń związanych z pandemią wirusa COVID-19 pracowały wszystkie placówki Banku. Nie uległy zmianie godziny pracy i obsługi klienta. Ponadto wszyscy pracownicy w naszym Banku zostali wyposażeni w środki dezynfekujące, rękawiczki jednorazowe, maseczki. W celu poprawy bezpieczeństwa pracy zostały zamontowane pleksy na stanowiskach obsługi klienta. We wszystkich placówkach Banku stanowiska pracy bezpośredniej obsługi klientów zostały przeorganizowane tak, aby zwiększyć dystans społeczny. Dodatkowo utworzono strefę bezpieczeństwa, oddzielając klienta od stanowiska obsługi. Wszyscy pracownicy dostali informację o zachowaniu środków bezpieczeństwa i higieny pracy. Ponadto Bank udostępnia klientom we wszystkich placówkach płyny do dezynfekcji.

Pomimo obostrzeń do kontaktu z klientami wykorzystywano różnorodne kanały komunikacji, m.in. spotkania indywidualne, kontakty telefoniczne, kontakty drogą elektroniczną czy też Zebrania Grup Członkowskich.

Istotnym kanałem komunikacji z Klientami jest przejrzysta i przyjazna użytkownikom strona internetowa www.bswasewo.pl

Komunikacja z otoczeniem opierała się na zasadach: przejrzystości, rzetelności, wiarygodności i porównywalności danych. W Banku obowiązywał Kodeks Etyki Banku Spółdzielczego w Wąsewie. Rada Nadzorcza i Zarząd przyjęły wydane przez KNF „Zasady Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych”, zatwierdzone przez Zebranie Przedstawicieli w dniu 22.03.2015 roku. Efektem wdrażania Zasad jest „Polityka w zakresie stosowania Zasad ŁK dla instytucji nadzorowanych”, zatwierdzona przez Radę Nadzorczą.

Powyższe działania zapewniły Bankowi zachowanie dobrego wizerunku oraz zaufania Klientów, co w konsekwencji przełożyło się na wzrost poziomu depozytów oraz zaspokojenie potrzeb kredytowych klientów, jak również na zachowanie norm płynności.

VII. SPOŁECZNA DZIAŁALNOŚĆ BANKU

Pomimo obostrzeń związanych z pandemią wirusa COVID-19 oraz ograniczeniami w kontaktach oraz pomimo obniżającej się efektywności, Bank w poczuciu społecznej odpowiedzialności biznesu, wzorem lat ubiegłych uczestniczył – poprzez sponsoring i

darowizny w przedsięwzięciach o istotnym znaczeniu lokalnym. Bank reagował na potrzeby społeczeństwa i starał się je wspierać, szczególnie w zakresie kultury, sportu, edukacji. Bank współpracował z Samorządem, był fundatorem nagród w konkursach organizowanych przez placówki oświatowe, samorządowe oraz przekazał darowiznę na Dom Dziecka w Zambrowie.

VIII. INFORMACJE DOTYCZĄCE SYSTEMU ZARZĄDZANIA BANKIEM, W TYM SYSTEMU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM ORAZ SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ I OPIS ZAGROŻEŃ

1. Wstęp

Bank zgodnie z przepisami ustawy – Prawo bankowe posiada system zarządzania, składający się z systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej, a także odpowiednią politykę wynagrodzeń wspierającą kulturę ryzyka (zarządzanie ryzykiem).

Bank ponadto jest uczestnikiem:

- 1) Banku Polskiej Spółdzielczości – zrzeszenia banków spółdzielczych zapewniających bezpieczeństwo funkcjonowania,
- 2) Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS – instytucji ustawowo zapewniającej płynność i wypłacalność banków należących do systemu.

2. System zarządzania

W Banku Spółdzielczym w Wąsewie, działa - przyjęty uchwałami Zarządu i Rady Nadzorczej – **sformalizowany system zarządzania Bankiem, na który składają się:**

- **system zarządzania ryzykiem,**
- **system kontroli wewnętrznej.**

Obydwa ww. systemy mają kluczowe znaczenie z punktu widzenia funkcjonowania Banku, realizacji jego strategii oraz interesów członków tego Banku.

System zarządzania ryzykiem definiuje role, obowiązki i uprawnienia organów oraz komórek i jednostek organizacyjnych Banku w procesie zarządzania ryzykiem oraz wzajemne interakcje pomiędzy podmiotami tego procesu.

Proces zarządzania ryzykiem obejmuje:

- 1) identyfikację ryzyka, jego ocenę i pomiar,
- 2) monitorowanie, kontrole i raportowanie,

- 3) podejmowanie decyzji i działań prowadzących do zmiany poziomu i profilu ryzyka oraz monitorowanie skutków tych decyzji i działań.

3. Strategia i cele zarządzania ryzykiem

Celem zarządzania ryzykiem jest maksymalizacja wartości Banku przez dostosowanie poziomu i profilu ryzyka do warunków rynkowych i wymogów nadzorczych oraz charakteru działalności Banku, w tym apetytu na ryzyko, tj:

- 1) Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.
- 2) Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy:

- a) dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu,
- b) stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki,
- c) monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka.

System zarządzania ryzykiem realizowany jest na podstawie Strategii zarządzania ryzykiem przyjętej w Banku, obejmującej cele i organizację zarządzania ryzykiem, w tym także apetyt na ryzyko oraz na podstawie Strategii zarządzania funduszami oraz Planu kapitałowego na lata 2016-2020.

4. Organizacja i proces zarządzania ryzykiem

- 1) Bank zarządza rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne zgodnie z obowiązującymi wewnętrznymi regulacjami zarządzania tymi rodzajami ryzyka.
- 2) Na system zarządzania każdym rodzajem ryzyka składają się:
 - a) regulacje wewnętrzne, określające politykę, zasady zarządzania ryzykiem;
 - b) identyfikacja, pomiar i monitorowanie;
 - c) system limitów ograniczających ryzyko;
 - d) system informacji zarządczej;
 - e) odpowiednio dostosowana organizacja procesu zarządzania.
- 3) Do rodzajów ryzyka uznanych za istotne, o których mowa w ust. 1, zaliczane są:
 - a) ryzyko biznesowe;
 - b) ryzyko kredytowe;
 - c) ryzyko operacyjne;

- d) ryzyko koncentracji;
 - e) ryzyko płynności;
 - f) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;
 - g) ryzyko kapitałowe;
 - h) ryzyko walutowe;
 - i) ryzyko braku zgodności uznawane za ryzyko trudnomieralne.
- 4) Procedury zarządzania ryzykiem podlegają przeglądowi i aktualizacji w cyklach rocznych pod względem dostosowania ich do aktualnych przepisów prawa, rekomendacji i wytycznych KNF, przy uwzględnieniu zmian w skali działalności Banku oraz zmian organizacyjnych, a także zaleceń wydanych przez podmioty zewnętrzne w wyniku przeprowadzonych kontroli.
 - 5) Aktualizacji procedur dokonuje się częściej w przypadku wystąpienia istotnych zmian w otoczeniu rynkowym, wpływających na politykę i poziom ryzyka Banku.
 - 6) Wnioski z przeglądu prezentowane są Zarządowi Banku oraz przekazywane do Stanowiska zarządzania ryzykami i analiz, celem ewentualnego uaktualnienia zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Podstawowe informacje na temat organizacji i procesów zarządzania ryzykiem:

1. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem

- 1) W procesie zarządzania ryzykiem bankowym w Banku uczestniczą:
 - a) Rada Nadzorcza;
 - b) Zarząd;
 - c) Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz
 - d) Stanowisko ds.zgodności/kontroli wewnętrznej
 - e) Audyt wewnętrzny- realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony BPS,
 - f) Pozostali pracownicy Banku.
- 2) **Członkiem Zarządu nadzorującym zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku jest Prezes Zarządu.**
- 3) Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów pomiędzy pracownikami, czy też jednostkami organizacyjnymi Banku.
- 4) Komórki organizacyjne Banku (lub wyznaczone osoby w Banku) biorą udział w procesie zarządzania ryzykiem poprzez realizację celów zawartych w strategii zarządzania ryzykiem, w ramach przypisanych im zadań w strukturze

organizacyjnej Banku oraz w procedurach wewnętrznych, dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

2. Identyfikacja, pomiar i monitorowanie ryzyka wykonywane przez: Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz.

- 1) Bank dokonuje identyfikacji i pomiaru ryzyka w oparciu o metody dostosowane do profilu, skali i złożoności aktywności Banku.
- 2) Częstotliwość pomiaru ryzyka dostosowana jest do wielkości oraz charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności Banku.
- 3) Metody, w szczególności ich założenia, są poddawane okresowej ocenie uwzględniającej testowanie i weryfikację historyczną.
- 4) Przegląd i aktualizacja metod lub systemów pomiaru ryzyka przeprowadzane są wraz z przeglądem procedur dotyczących zarządzania ryzykiem.

3. Limity ograniczające ryzyko

- 1) Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne, ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku.
- 2) Procedury wewnętrzne określają zasady ustalania i aktualizowania wysokości limitów oraz częstotliwość monitorowania ich przestrzegania i raportowania.
- 3) Z zachowaniem limitów określonych w ustawie Prawo bankowe, Rozporządzeniu CRR oraz limitów ustalonych w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS, Bank ustalił i weryfikuje wewnętrzne limity zaangażowań według kryteriów uwzględniających specyfikę działalności.
- 4) Poziom limitów wewnętrznych jest dostosowany do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku.
- 5) Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych, dotyczących poszczególnych rodzajów ryzyka oraz ich wysokość, zatwierdza Zarząd Banku.
- 6) Analizy będące podstawą do określenia wysokości limitów wewnętrznych są sporządzane w formie pisemnej.
- 7) Bank określa wysokość limitów (w zależności od rodzaju ryzyka lub charakteru limitu) w oparciu o następujące przesłanki:
 - Analizę historyczną stopnia wykorzystania limitu;
 - Apetyt na ryzyko określony przez Radę Nadzorczą;

- Analizę wpływu zrealizowania się limitu w maksymalnej wysokości na sytuację finansową Banku;
- Zmiany w otoczeniu zewnętrznym;
- Wyniki testów skrajnych;
- Wysokość ryzyka, którym jest obciążona pozycja objęta limitem.

4. Informacja zarządcza dotycząca zarządzania ryzykiem

- 1) Podstawę monitorowania procesu zarządzania ryzykiem w Banku stanowi formalnie ustanowiony system informacji (sprawozdawczości) zarządczej.
- 2) System sprawozdawczości zarządczej dostarcza informacji na temat:
 - Rodzajów i wielkości ryzyka w działalności Banku;
 - Profilu ryzyka;
 - Stopnia wykorzystania limitów;
 - Wyników testów warunków skrajnych;
 - Skutków decyzji w obszarze zarządzania ryzykiem.
- 3) Monitorowanie i raportowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością umożliwiającą dostarczenie informacji o zmianach profilu ryzyka Banku.
- 4) Zakres oraz szczegółowość sprawozdań wewnętrznych są dostosowane do rodzaju raportowanego ryzyka oraz odbiorców informacji.
- 5) Rzetelność, dokładność oraz aktualność dostarczanych informacji zapewnia wprowadzony w Banku system kontroli wewnętrznej.
- 6) Zasady raportowania w Banku uregulowane zostały w Instrukcji System Informacji Zarządczej. Określa ona m. in. szczegółowy wykaz sprawozdań, osób odpowiedzialnych za ich sporządzanie oraz ich terminy; a zakres informacji dla każdego z rodzajów ryzyka jest określony w regulacjach zarządzania tymi rodzajami ryzyka.

Ryzyka oceniane jako istotne są monitorowane w Banku w okresach kwartalnych. Ponadto ryzyko płynności badane jest codziennie. Informacje na ten temat – w ramach systemu informacji zarządczej - są przekazywane Zarządowi. Zarząd bada prawidłowość i jakość sporządzanych informacji i cyklicznie przekazuje informacje o zarządzaniu podstawowymi ryzykami bankowymi Radzie Nadzorczej.

W ramach systemu zarządzania ryzykiem, w Banku działa Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz, którego zadaniem jest bieżący pomiar i monitoring procesów zarządzania ryzykiem biznesowym, ryzykiem rynkowym, ryzykiem płynności, ryzykiem operacyjnym, ryzykiem walutowym oraz ryzykiem kredytowym. Ponadto Stanowisko określa wymogi kapitałowe w zakresie ICAAP oraz przeprowadza testy warunków skrajnych dla każdego rodzaju ryzyka uznanego za istotne oraz dla ICAAP. Przeprowadza też testy warunków skrajnych dla ryzyka operacyjnego i testów ciągłości działania oraz planów awaryjnych Planu Utrzymania Ciągłości Działania w zakresie Procesów Kluczowych i Krytycznych.

W zakresie zarządzania ryzykiem biznesowym badane są następujące obszary:

- Bilans Banku wraz z pozycjami pozabilansowymi, rachunek zysków i strat oraz szczegółowe zestawienie kosztów i dochodów Banku,
- Raport z wykonania planu finansowego w tym wyniku finansowego,
- Informacja dotycząca podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych Banku,
- Sprawozdanie z działalności handlowej,
- Informacja o kształtowaniu się wybranych wskaźników ekonomicznych przyjmowanych w ocenie punktowej w SOZ BPS S.A.
- Syntetyczna informacja dotycząca bilansu banku oraz rachunku zysków i strat sporządzana w cyklu miesięcznym.

Ryzyko wyniku finansowego (biznesowe) rozumiane jest jako ryzyko realizacji wyniku finansowego poniżej wymagań wynikających z potrzeby prowadzenia bieżącej działalności i rozwoju, głównie w celu zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału, w tym ryzyko odnoszące się do niezdolności Banku do utrzymania wystarczającego i stabilnego poziomu rentowności. Ryzyko to obejmuje: ryzyko strategiczne, ryzyko wyniku finansowego, ryzyko otoczenia ekonomicznego, ryzyko regulacyjne oraz ryzyko konkurencji.

W 2020 roku ryzyko biznesowe było uznane za ryzyko istotne. Bank zarządzał ryzykiem wyniku finansowego opracowując Plan ekonomiczno – finansowy, który uwzględniał wpływ warunków makroekonomicznych na poziom ryzyka i adekwatność kapitałową w okresie planowanym, a także poprzez cykliczne analizy jego realizacji.

W zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym:

Podstawowym celem Banku w zakresie ryzyka kredytowego było utrzymanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego przy jednoczesnym zapewnieniu optymalnego poziomu dochodowości i optymalnej alokacji kapitału. Do wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego Bank stosował metodę standardową.

Zarządzaniu ryzykiem kredytowym służyła organizacja procesu zarządzania zgodna z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Jakość portfela kredytowego z uwzględnieniem podmiotów wg stanu na dzień 31.12.2020r. przedstawia poniższa Tabela.

Lp.	Wyszczególnienie	Stan kredytów w sytuacji:					Ogółem
		Normalnej	Pod obserwacją	Poniżej standardu	Wątpliwej	Straconej	
(w tys. zł)							
1	Przedsiębiorcy,spółki	17 380	0	0	0	0	17 380
2	Rolnicy	39 410	1 617	0	2 162	824	44 013
3	Osoby prywatne	14 003	0	0	0	640	14 643
4	Samorządy	1 333	0	0	0	0	1 333
5	Kredyty ogółem	72 126	1 617	0	2 162	1 464	77 369

Głównym źródłem ryzyka kredytowego był portfel kredytowy. W Banku już od 2016 roku nastąpiło pogorszenie jakości portfela kredytowego kredytów rolniczych, na co miały wpływ: susza w 2016 roku, kary mleczne oraz spadek cen mleka. Udział kredytów zagrożonych w obliżu na koniec okresu sprawozdawczego wynosił 3 626 tys. zł tj. 4,69% portfela kredytowego i stanowił spadek w stosunku do 2019 roku o kwotę 1 510 tys. zł, tj. o 29%. Spadek należności zagrożonych jest przede wszystkim wynikiem odpisania w ciężar rezerwy celowej kredytów zaklasyfikowanych do kategorii kredytów straconych. Zarząd Banku w grudniu 2020 r. podjął decyzję o spisaniu w straty Banku bez jednoczesnego umorzenia wierzytelności zaklasyfikowanych do kategorii kredytów straconych jednego z Kredytobiorców, których kapitał łącznie stanowił kwotę 1 452 103,07 zł oraz naliczonych odsetek w kwocie 12 458,12 zł. Na powyższą kwotę Bank posiadał utworzone rezerwy celowe w 100% wartości ekspozycji kredytowej w latach wcześniejszych.

Według stanu na dzień 31.12.2020 roku w kategorii kredytów straconych znajdują się ekspozycje kredytowe trzech Kredytobiorców, przy czym w stosunku do jednego z Kredytobiorców aktualnie trwa postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika Sądowego. Natomiast jednemu z Kredytobiorców ze względu na opóźnienia w spłatach została wypowiedziana umowa kredytowa i aktualnie trwa przygotowanie do wszczęcia procesu egzekucyjnego. W przypadku kolejnego Kredytobiorcy Bank dokonał klasyfikacji do kategorii kredytów straconych ze względu na brak zachowania wymaganej terminowości w spłatach kredytu. W kategorii kredytów wątpliwych znajdują się ekspozycje kredytowe dwóch Klientów, którzy zostali zaklasyfikowani do tej kategorii ze względu na ocenę sytuacji ekonomiczno-finansową, natomiast kredyty obsługiwane są terminowo.

Na dzień 31.12.2020 roku **utworzone rezerwy celowe na kredyty zagrożone stanowiły kwotę 3 299 tys. zł.** Wskaźnik pokrycia należności zagrożonych rezerwami celowymi stanowił 90,98 %.

Stan rezerw obrazuje poniższa Tabela.

Stan rezerw na kredyty zagrożone na dzień 31.12.2020 r.

Lp	Sytuacja kredytu	31.12.2019			31.12.2020		
		Stan kredytów	Stan rezerw	Rezerwy/ Kredyty	Stan kredytów	Stan rezerw	Rezerwy/ Kredyty
		(w tys. zł)			(w tys. zł)		
1	W sytuacji poniżej standardu	1 796	672	37,42%	0	0	0
2	W sytuacji wątpliwej	582	286	49,14%	2 162	1 838	85,01%
3	W sytuacji straconej	2 758	2 758	100,00%	1 464	1 461	99,80%
4	RAZEM	5 136	3 717	72,37%	3 626	3 299	90,98%

Rezerwy celowe na należności detaliczne i pod obserwacją na koniec 2020 roku wynosiły kwotę **103 tys. zł.** Ponadto zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 października 2017 roku, zmieniającym rozporządzenie w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. z 2017 roku, poz.1965), Bank utworzył odpisy aktualizacyjne należności związanych z poszczególnymi kategoriami ekspozycji kredytowych w wysokości wymaganego poziomu rezerw celowych a dotyczące **niespłaconych odsetek w wysokości 50 025,50 zł**, dla poszczególnych kategorii:

- 1) 48,44 zł dla kategorii „Normalne”,
- 2) 49 977,06 zł dla kategorii „Stracone”.

W zakresie zarządzania płynnością badane są następujące obszary:

- Źródła finansowania działalności Banku
- Zaangażowanie środków oraz aktywa płynne
- Analiza zrywalności depozytów oraz przedterminowej spłaty kredytów
- Analiza największych deponentów, dużych depozytów oraz depozytów osób wewnętrznych w bazie depozytowej Banku
- Analiza stabilności bazy depozytowej Banku
- Analiza wskaźnikowa ryzyka płynności
- Kontrola przestrzegania ustalonych limitów ostrożnościowych
- Prognoza płynności finansowej Banku
- Analiza wewnętrznych cen transferowych (FTP)
- Testy warunków skrajnych

Celem zarządzania płynnością finansową Banku było dążenie do wzrostu stabilnych źródeł finansowania, w szczególności depozytów osób fizycznych oraz utrzymywanie wszystkich wskaźników płynnościowych, w tym przede wszystkim nadzorczych miar płynności oraz wskaźnika LCR, na bezpiecznych poziomach, zgodnych z obowiązującymi wymogami. Stabilność pozyskiwanych środków i systematyczny wzrost kwoty osadu na depozytach są szczególnie istotne dla finansowania długoterminowych należności Banku.

Zarząd zarządza płynnością poprzez równoczesne zarządzanie aktywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku. **Udział kredytów wg. wartości nominalnej w aktywach wg. wartości bilansowej** na koniec roku osiągnął poziom **62,64%**. Relacja obligacji kredytowych do stanu depozytów wyniosła 71,06%, a do depozytów stabilnych w aktywach wg. wartości bilansowej 78,78%. Aktywa płynne na koniec roku stanowiły 31,88% aktywów wg. wartości bilansowej.

Nadwyżka depozytów ponad kredyty na koniec roku wyniosła 31,50 mln zł.

Bank posiadał znaczące nadwyżki środków płynnych, które lokował na rynku pieniężnym w Banku Zrzeszającym oraz w bezpieczne papiery wartościowe (najwięcej w bony NBP). W omawianym okresie doskonalono proces zarządzania płynnością. Poziom ryzyka płynności nie stanowił zagrożenia dla terminowej spłaty zobowiązań.

W zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej badane są następujące obszary:

- Stopy bazowe w okresach przeszłych oraz prognozy,
- Struktura aktywów i pasywów oprocentowanych,
- Stopień niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych – luka przeszacowania,
- Wpływ zmiany stóp procentowych na wynik finansowy Banku,
- Wpływ zmiany stóp procentowych na wartość ekonomiczną Banku,
- Testy warunków skrajnych,
- Analiza wskaźnikowa - podstawowe wskaźniki dot. aktywów i pasywów oprocentowanych,
- Realizacja limitów - kontrola przestrzegania ustanowionych limitów,

Analizy obejmowały wpływ zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy i fundusze własne. Ryzyko stopy procentowej znajduje się na poziomie umiarkowanym. Analiza ryzyka stopy procentowej wykazała, iż na zmianę wyniku odsetkowego Banku największy wpływ ma ryzyko bazowe. Bank tworzy kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka stopy procentowej w wysokości 318 tys. zł

Zgodnie z obowiązującymi przepisami przeprowadzono testy warunków skrajnych, obejmujące spadek/wzrost podstawowych stóp procentowych o 200 pb.

W zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym badane są następujące obszary:

- Analiza rejestru incydentów ryzyka, wielkość oszacowanych i poniesionych strat z tytułu ryzyka operacyjnego,
- Mapa ryzyka operacyjnego oraz informacja o propozycjach działań zarządczych celem ograniczenia poziomu ryzyka operacyjnego,
- Informacja o kształtowaniu się KRI,
- Informacja w sprawie anonimowego informowania o naruszeniach.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym było ograniczenie możliwości wystąpienia nieoczekiwanych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poprzez wdrożenie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, budowę świadomości pracowników poprzez odpowiednie szkolenia i działania zarządcze, a także skutecznego systemu monitorowania ryzyka i kontroli wewnętrznej.

Celem strategicznym w zakresie części ryzyka operacyjnego obejmującego **ryzyko prawne i ryzyko braku zgodności** było dążenie do minimalizowania skutków

nieprzestrzegania zewnętrznych i wewnętrznych regulacji prawnych, a także właściwą ochronę interesów Banku przez stałe aktualizowanie procedur bankowych, kontrolę ich przestrzegania, wsparcie informatyczne, szkolenia a także korzystanie z zewnętrznego wsparcia prawnego.

Celem strategicznym w zakresie części ryzyka będącego **ryzykiem systemów informatycznych i ich bezpieczeństwa** było systematyczne dostosowywanie systemu do wymogów prawa, wprowadzanie nowych produktów oraz nowych wersji oprogramowania, w tym oprogramowania wspomagającego zarządzanie ryzykiem, a także programów służących bezpieczeństwu sieci i systemów informatycznych oraz budowa świadomości ryzyka wśród pracowników poprzez niezbędne szkolenia i działania zarządcze.

Celem strategicznym w zakresie **ryzyka utraty reputacji** była budowa właściwego wizerunku Banku i przeciwdziałanie zjawiskom grożącym utracie wizerunku Banku, jako: stabilnego podmiotu finansowego, spełniającego wymagania prawne i regulacyjne, właściwie reagującego na potrzeby klientów oraz uczestniczącego w pozytywny sposób w rozwoju lokalnego środowiska.

W 2020 roku zdarzenia i incydenty ryzyka operacyjnego generujące rzeczywiste i potencjalne straty ewidencjonowano w systemie informatycznym, wspomagającym zarządzanie ryzykiem operacyjnym. Bank dokonywał wyceny zdarzeń, ustalając rzeczywiste i potencjalne koszty, które za 2020 rok oszacowano na kwotę 6 tys.zł. Bank określił apetyt na ryzyko oraz zdefiniował procesy kluczowe i krytyczne, dla których opracował plany ciągłości działania. Wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne na koniec 2020 roku wyniósł 661 tys. zł.

W zakresie ICAAP i ryzyka kapitałowego badane są następujące obszary:

- Adekwatność kapitałowa – wymogi kapitałowe, z podziałem na klasy ekspozycji kredytowych i przypisanymi im wagami ryzyka, w tym współczynniki wypłacalności i wewnętrzny współczynnik wypłacalności
- Wyliczenie wskaźnika dźwigni finansowej,
- Testy warunków skrajnych dla ICAAP

Celem strategicznym w zakresie ryzyka kapitałowego było zapewnienie odpowiedniej struktury funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności. Bank realizował powyższe poprzez optymalizację wyniku finansowego oraz przeznaczanie go na zwiększenie funduszy własnych Banku. W okresie sprawozdawczym Bank przeznaczył 95,16 % zysku netto na fundusze niepodzielne.

Fundusze własne na 31.12.2020 roku wynosiły 12 479 tys. zł. W strukturze funduszy dominowały fundusze podstawowe 12 389 tys. zł (99,28% funduszy własnych), w tym fundusz zasobowy, który stanowił prawie 91,59% wszystkich funduszy własnych.

Strukturę funduszy własnych przedstawia poniższa Tabela.

Struktura funduszy własnych wg stanu na dzień 31.12.2020 r.

L.p.	Struktura funduszy	31.12.2019		31.12.2020		Dynamika 2020 / 2019 %
		Wartość (w tys. zł)	Struktura	Wartość (w tys. zł)	Struktura	
1	Fundusz zasobowy	10 810	90,66%	11 430	91,60%	105,74%
2	Fundusz udziałowy	723	6,06%	633	5,07%	87,55%
3	Fundusz rezerwowy	136	1,14%	136	1,09%	100,00%
4	Fundusz ogólnego ryzyka	190	1,59%	190	1,52%	100,00%
5	Fundusz z aktualizacji wyceny	65	0,55%	90	0,72%	138,46%
	RAZEM	11 924	100,00%	12 479	100,00%	104,65%

Poczynając od 01.01.2014 roku w zakresie rachunku funduszy własnych i adekwatności kapitałowej obowiązują przepisy Parlamentu Europejskiego i Rady (EU) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. (CRR) oraz Rozporządzenie uzupełniające nr 241/2014 z 14.01.2014 r.

Poziom funduszy własnych netto wg CRR/CRD na dzień 31.12.2020 r. przedstawiono w poniższej Tabeli.

Fundusze własne wg CRR/CRD uwzględniane do wyliczenia współczynników kapitałowych

L.p.		Stan (w tys. zł) 31.12.2020r.	Struktura
1	Fundusz udziałowy	544	4,40%
2	Fundusz zasobowy	11 430	92,25%
3	Fundusz rezerwowy	136	1,09%
4	Fundusz ogólnego ryzyka	190	1,53%
5	Fundusz z aktualizacji wyceny	90	0,73%
6	Korekty funduszy Tier I	0	0,00%
7	Fundusze Tier I po korektach	12 390	100,00%
8	Fundusze Tier II		0,00%
9	Razem fundusze własne netto	12 390	100,00%

Adekwatność kapitałowa Banku oceniana była w oparciu o sformalizowane procedury wewnętrzne, zatwierdzone przez Radę Nadzorczą Banku. Badaniu podlegały wszystkie ryzyka zidentyfikowane w Banku, w wyniku czego tworzono wymóg kapitałowy.

W 2020 roku odpowiedni poziom oraz właściwa struktura funduszy własnych w pełni zabezpieczały ryzyko związane z prowadzoną działalnością. Sytuacja w obszarze adekwatności kapitałowej była stabilna. Całkowity współczynnik kapitałowy w całym okresie kształtował się na dobrym poziomie, zapewniając bezpieczeństwo środków zgromadzonych na rachunkach bankowych. Wymogi kapitałowe przedstawia poniższa Tabela.

Wymogi kapitałowe z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka wg stanów na 31.12.2020 r

RYZYO	WYMÓG KAPITAŁOWY
FILAR I	
Ryzyko Kredytowe	5 010,00
Ryzyko Rynkowe	0,00
Ryzyko Operacyjne	661,00
Ryzyko Koncentracji	0,00
SUMA	5 671,00
FILAR II	
Ryzyko kredytowe	0,00
Ryzyko koncentracji	0,00
Ryzyko stopy procentowej	318,00
Ryzyko płynności	0
SUMA	318,00
Sumaryczny wewnętrzny wymóg kapitałowy	5 989,00
współczynnik kapitałowy	17,48%
Wewnętrzny współczynnik kapitałowy	16,55%
Współczynnik kapitału Tier I	17,48%
Uznany kapitał	12 390,00

Łączny współczynnik kapitałowy został obliczony zgodnie z wytycznymi zawartymi w standardach CRR. Relacja całkowitego wymogu kapitałowego do funduszy własnych netto wynosiła 48,34%. Nadwyżka funduszy ponad wymagany kapitał wewnętrzny, wynosząca 6 401 tys. zł, pozwala na rozszerzenie działalności i umożliwia stabilny rozwój Banku.

Zarząd Banku – na podstawie otrzymywanych informacji ze Stanowiska zarządzania ryzykami i analiz, Sprawozdań z kontroli wewnętrznej sprawowanej przez Stanowisko ds. zgodności/kontroli wewnętrznej, stwierdza, że:

- w roku 2020 były sukcesywnie i skutecznie realizowane procesy, mające na celu usprawnienie identyfikacji, kwantyfikacji oraz zarządzania ryzykiem w Banku;
- **pozytywnie ocenia funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem, uznając, że jego struktura zapewnia możliwości identyfikacji ryzyk, bieżącego monitoringu oraz raportowania** – i na tej podstawie podejmowania w odpowiednim czasie ewentualnych działań korygujących.

5. System kontroli wewnętrznej.

1. System kontroli wewnętrznej jest dostosowany do struktury organizacyjnej oraz wielkości i stopnia złożoności działalności Banku i obejmuje mechanizmy kontroli ryzyka, badanie zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi, realizowany m. in. przez osobę odpowiedzialną za zapewnienie zgodności i kontroli wewnętrznej (stanowisko utworzone z dniem 1 marca 2017 roku) oraz audyt wewnętrzny, sprawowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
2. Celem Systemu Kontroli wewnętrznej jest zapewnienie:
 - 1) skuteczności i efektywności działania Banku,
 - 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
 - 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
 - 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi, standardami rynkowymi i normami etycznymi.
3. W celu zabezpieczenia się przed stratą Bank rozpoznaje, ocenia i kontroluje wszystkie rodzaje ryzyka, wynikające z prowadzonej działalności i poprzez proces kontroli zapewnia, by pracownicy Banku pracowali w sposób wydajny i uczciwy, realizując cele i ustalone zadania,
4. W celu prezentowania wiarygodnych sprawozdań finansowych system kontroli wewnętrznej zapewnia rzetelne ich przygotowywanie w oparciu o księgi, prowadzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości w celu podejmowania prawidłowych decyzji nadzorczych, system kontroli wewnętrznej weryfikuje jakość i kompletność sporządzanej w Banku informacji zarządczej.

5. System kontroli wewnętrznej identyfikuje i ocenia istotne czynniki zewnętrzne i wewnętrzne, które mogą niekorzystnie wpłynąć m. in. na adekwatność kapitałową, rentowność operacji, wiarygodność sprawozdawczości, przestrzeganie przepisów i regulacji wewnętrznych.
6. System kontroli wewnętrznej obejmuje całą działalność Banku.
W ramach systemu kontroli wewnętrznej Bank powołuje:
 1. Funkcję kontroli, na którą składają się:
 - a. Mechanizmy kontroli realizowane w trakcie wykonywania transakcji, czynności itd.
 - b. Monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontroli wewnętrznej (weryfikacja i testowanie).
 2. Stanowisko ds. zgodności, którego zadania przypisano Stanowisku ds. zgodności/kontroli wewnętrznej.
 3. Audyt wewnętrzny sprawowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony BPS.
7. Za zorganizowanie oraz prawidłowe funkcjonowanie skutecznego systemu kontroli wewnętrznej odpowiada Zarząd Banku.
8. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność.
9. Rada Nadzorcza Banku zapewnia, aby kontrola wewnętrzna i audyt były sprawowane z zachowaniem zasad zapewniających unikanie konfliktów interesów, w tym z zachowaniem zasady, że osoby przeprowadzające kontrolę wewnętrzną i audyt nie powinny być powiązane personalnie z osobami kontrolowanymi.
10. Bezpośredni nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej, w tym nad audytem wewnętrznym, sprawuje Prezes Zarządu.
11. Mechanizmy kontrolne funkcjonujące na wszystkich szczeblach działalności Banku służą zapewnieniu prawidłowego wykonywania czynności i realizacji zadań Banku, a także mają na celu ograniczenie zidentyfikowanych w procesach ryzyk.

W zakresie mechanizmów kontroli wewnętrznej w Banku funkcjonują w szczególności:

- 1) regulacje wewnętrzne, tj.: zasady, polityki, regulaminy i procedury obejmujące wszystkie obszary działalności Banku,
- 2) zasady, metody i techniki identyfikacji, pomiaru, monitorowania, oceny i kontrolowania poszczególnych rodzajów ryzyka,

- 3) limity ostrożnościowe, ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku wraz z zasadami ustalania ich poziomu, monitorowania, aktualizowania, postępowania w przypadku przekroczeń,
 - 4) wewnętrzny system sprawozdawczości zarządczej,
 - 5) kontrola działalności na poszczególnych szczeblach wykonywana przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez bezpośredniego przełożonego i niezależne stanowisko kontroli wewnętrznej,
 - 6) Kontrola dostępu,
 - 7) Systemy weryfikacji, uzgadniania oraz zatwierdzania i autoryzacji.
12. Działanie mechanizmów kontrolnych zapewnione jest w dwóch etapach:
- 1) Ustanowienie wewnętrznych mechanizmów kontrolnych,
 - 2) Sprawdzanie ich przestrzegania m. in. poprzez kontrolę wewnętrzną.
13. Kierownicy jednostek (Centrala, POK, Filia) i komórek organizacyjnych Banku, wypełniając swoje obowiązki, wprowadzają w życie przyjęte przez Zarząd wewnętrzne strategie i procedury dotyczące zarządzania ryzykiem, a przede wszystkim:
- 1) odpowiadają za wdrożenie odpowiednich mechanizmów kontroli wewnętrznej,
 - 2) monitorują prawidłowość przestrzegania mechanizmów kontroli.
14. Celem kontroli wewnętrznej jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami, limitami i przepisami oraz bieżące eliminowanie, oddziaływanie i reagowanie na nieprawidłowości. Kontrola ma charakter ciągły, realizowana jest we wszystkich obszarach działalności Banku.
15. Wszystkie czynności kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego są dokumentowane, a o wynikach i wnioskach z przeprowadzonych czynności informowany jest Zarząd i Rada Nadzorcza.
16. Wnioski z kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego Zarząd uwzględnia w bieżącej działalności oraz na ich podstawie przedstawia Radzie Nadzorczej okresową informację (sprawozdanie) dotyczącą systemu kontroli wewnętrznej.
17. Rada Nadzorcza co najmniej raz w roku dokonuje oceny adekwatności i skuteczności funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej.
18. Kontrola wewnętrzna w Banku wykonywana jest w sposób niezależny, obiektywny i odpowiedzialny.

19. Weryfikacja stosowania mechanizmów kontroli wewnętrznej sprawowana jest jako ciągła analiza przebiegu i rezultatów pracy poszczególnych pracowników poprzez codzienne kontrolowanie wszystkich czynności, w celu zapewnienia ich zgodności z procedurami i mechanizmami kontroli. Stanowi ona równocześnie podstawę weryfikacji poprawności procedur i sprawności działania mechanizmów kontrolnych na wszystkich szczeblach organizacyjnych.
20. Testowanie obejmuje w szczególności działania zmierzające do porównywania stanów faktycznych ze stanami postulowanymi lub pożądanymi, wyznaczonymi przez obowiązujące regulacje wewnętrzne Banku (strategie, plany, polityki, procedury). Zakres mechanizmów kontrolnych objętych testowaniem jest określony w wewnętrznych instrukcjach oraz ujęty w macierzy funkcji kontroli.
21. Testowanie stosowania mechanizmów kontroli wewnętrznej wykonywane jest w sposób planowy, tj. na podstawie zatwierdzonych planów testowania. Plany testowania stosowania mechanizmów kontrolnych są sporządzane w oparciu o macierz funkcji kontroli wewnętrznej. Roczny plan testowania zatwierdza Zarząd Banku. Zarząd w cyklach półrocznych otrzymuje sprawozdanie z realizacji planu testowania.

System kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Wąsewie **działa na podstawie przepisów wewnętrznych**, w szczególności polityk, regulaminów i zasad, **uchwalonych przez Zarząd i zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą**. Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości monitorowania efektywności wewnętrznych mechanizmów kontrolnych oraz identyfikuje obszary działalności, operacje, transakcje oraz inne czynności przeznaczone do stałego monitorowania.

Procedury i mechanizmy kontroli wewnętrznej podlegają corocznemu przeglądowi i ocenie.

IX. Polityka wynagrodzeń.

1. Na politykę wynagrodzeń w Banku składają się:

- 1) Uchwała Zebrania Przedstawicieli w sprawie ustalenia diet za posiedzenia dla członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Wąsewie,
- 2) Polityka wynagrodzeń Banku Spółdzielczego w Wąsewie,
- 3) Polityka wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na ryzyko Banku Spółdzielczego w Wąsewie,
- 4) Regulamin wynagradzania Zarządu Banku Spółdzielczego w Wąsewie,

- 5) Uchwały Rady Nadzorczej ustalające wysokość wynagrodzeń członków Zarządu.

2. Rada Nadzorcza

- 1) Szczegółowe zasady wynagradzania członków Rady Nadzorczej ustalane są zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi, obowiązującymi w Banku w formie uchwały Zebrania Przedstawicieli w sprawie ustalenia wynagrodzenia za posiedzenia dla członków Rady Nadzorczej.
- 2) Wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej określa Uchwała Zebrania Przedstawicieli w postaci wysokości diet za udział w posiedzeniach.

3. Zarząd

- 1) Wynagrodzenie członków Zarządu Banku obejmuje składniki stałe oraz składniki zmienne.
- 2) Składniki wynagrodzenia są tak ustalane, aby odpowiadały rodzajowi wykonywanej pracy, stopniowi odpowiedzialności i kwalifikacjom wymaganych przy jej wykonywaniu, uwzględniały ilość i jakość świadczonej pracy, zapewniały prawidłowość realizacji przez członków Zarządu zadań wynikających z działalności Banku, a przede wszystkim ograniczały chęć podejmowania nadmiernego ryzyka.
- 3) Szczegółowe zasady wynagradzania członków Zarządu określa Regulamin wynagradzania Zarządu Banku Spółdzielczego w Wąsewie.
- 4) Rada Nadzorcza przygotowuje i przedstawia Zebraniu Przedstawicieli, raport z oceny funkcjonowania polityki wynagradzania w Banku, a Zebranie Przedstawicieli dokonuje oceny, czy ustalona polityka wynagradzania sprzyja rozwojowi i bezpieczeństwu działania Banku.
- 5) Polityka wynagradzania podlega niezależnemu przeglądowi.

X. Informacja o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art.22aa ustawy – Prawo bankowe.

1. Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku są objęci oceną w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia, odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków, a także rękojmi należytego wykonywania tych

- obowiązków, dokonywaną odpowiednio przez Zebranie Przedstawicieli w zakresie oceny członków Rady Nadzorczej oraz Radę Nadzorczą w zakresie członków Zarządu.
2. Ocena ma charakter uprzedni przed powołaniem oraz następczy w trakcie pełnienia funkcji.
 3. Wszyscy członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej zgodnie z dokonaną w 2020 roku oceną spełniają wymagania art. 22aa ustawy Prawo bankowe.

XI. Ujawnienia informacji objętej wymogiem art. 111 a ust. 1 ustawy - Prawo bankowego

1. Bank Spółdzielczy w Wąsewie nie prowadzi działalności poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
Nie posiada w państwach członkowskich i państwach trzecich podmiotów zależnych na /zasadzie skonsolidowanej w rozumieniu art.4 ust.1 pkt 48 rozporządzenia 575/2013.
2. Stopa zwrotu z aktywów, obliczona jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej, na koniec 2020 roku wyniosła 0,55%, a na 31.12.2019 r. 0,61%.
3. Sprawozdanie z działalności Banku podlega badaniu zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości i jest ogłaszane jako załącznik do rocznego sprawozdania finansowego Banku.
4. Bank ogłasza sprawozdanie z działalności Banku oraz cały opis systemu zarządzania na stronie internetowej Banku.
5. Na wniosek Komisji Nadzoru Finansowego, Bank będzie ogłaszał także informacje o których mowa w art. 431 – 455 rozporządzenia nr 575/2013.

XII. PRZEWIDYWANE WARUNKI REALIZACJI WYNIKU FINANSOWEGO w 2021 ROKU.

Na sytuację makroekonomiczną, w jakiej przyjdzie działać bankom w 2021 roku, duże znaczenie będzie miała obecna sytuacja w gospodarce krajowej i światowej spowodowana pandemią koronawirusa COVID -19. Działania Rady Polityki Pieniężnej w postaci trzykrotnej obniżki stóp procentowych, mające pobudzić naszą gospodarkę z pewnością nadal będą wpływać na spadek dochodów i wzrost kosztów Banku. Ze względu na nieprzewidywalność okresu trwania pandemii i jej skali nie można przewidzieć jej wpływu na przyszłą działalność Banku. Zarząd Banku monitoruje i nadal będzie monitorował potencjalny wpływ pandemii na sytuację Banku, podejmując wszelkie

możliwe kroki, aby złagodzić negatywne skutki tej sytuacji. Po decyzjach RPP w 2020 roku o obniżce stóp procentowych, Zarząd podjął decyzje w zakresie dostosowania cen produktów kredytowych i depozytowych do nowych realiów. Znaczny spadek stóp procentowych nie zachęca depozytariuszy do lokowania wolnych środków w lokaty, zaś przedsiębiorcy i osoby prywatne w zaistniałej sytuacji wstrzymują decyzję inwestycyjne, z uwagi na niestabilną sytuację gospodarczą. Te okoliczności będą miały wpływ na zachowania podmiotów gospodarczych, co z kolei przełoży się na sytuacje banków.

Sytuację w sektorze bankowym w Polsce determinować będą czynniki, generujące wzrost kosztów lub spadek przychodów, takie jak:

1. Obowiązujący od 2017 roku wzrost składki na Bankowy Fundusz Gwarancyjny, wynikający z regulacji unijnych i sytuacji w krajowym sektorze finansowym,
2. Szeroki zakres zmian w dużej ilości przepisów prawnych dotyczących sektora finansowego, generujący koszty ich wdrożenia,
3. Duże zaangażowanie zasobów banku w odpowiedzi na wyzwania regulacyjne, technologiczne, intelektualne, sprawozdawcze,
4. Koszty budowy systemów służących państwu, takich jak split payment czy STIR,
5. Wprowadzone limity, dotyczące pobieranych od konsumentów odsetek, opłat i prowizji,
6. Wzrost kosztownych obowiązków informacyjnych banków wobec klientów i organów zewnętrznych,
7. Konieczność działania w środowisku rekordowo niskich stóp procentowych, wzrost wymagań dotyczących kapitału, wynikający z regulacji unijnych,
8. Wzrost kosztów ochrony przed przestępczością elektroniczną,
9. Nakłady na bezpieczeństwo informatyczne.

W polskim sektorze bankowym systematycznie wzrasta konkurencja. Wynika ona po pierwsze z obecności banków z kapitałem zagranicznym, które systematycznie rozszerzają zakres świadczonych przez siebie usług, a po drugie ze wzrostu pozycji konkurencyjnej podmiotów nie będących bankami, oferujących jednak usługi i produkty o charakterze bankowym. Do mniejszych miejscowości „wchodzą” teraz duże banki, działające dotychczas w dużych miastach. Duże banki dysponują większymi budżetami na reklamę, a narzędzia oddziaływania na klienta mają coraz bardziej wyrafinowane. Bank będzie musiał sprostać konkurencji wobec komercyjnych banków sieciowych, banków spółdzielczych i agencji finansowych. Może to skutkować zwiększoną presją cenową na produkty i usługi oferowane przez Bank. Działalność Banku musi być ukierunkowana

na dotrzymanie tempa konkurencji i reagowanie w odpowiednim momencie na oczekiwania własnych klientów i udziałowców.

Ekonomiści przewidują, że w 2021 roku sektor bankowy w dalszym ciągu będzie działał w środowisku rekordowo niskich stóp procentowych, co przy rosnących kosztach technologii bankowej oraz pogorszającym się portfelu kredytowym w sektorze bankowości spółdzielczej może wymusić procesy łączeniowe.

Pomimo wielu zagrożeń w otoczeniu zewnętrznym, nieuchronnych zmian organizacyjnych i technologicznych, Zarząd Banku jest przekonany, że działanie w ramach Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS zapewni Bankowi bezpieczeństwo i możliwość dalszego rozwoju.

W 2021 roku działania Banku będą w dalszym ciągu dostosowane do zasad działania kraju w stanie zagrożenia epidemicznego. Bank planuje dalszy rozwój sprzedaży usług w ramach bankowości elektronicznej, rozwój akcji kredytowej w oparciu o współpracę z dotychczasowymi, sprawdzonymi klientami Banku, natomiast pozyskiwanie do współpracy nowych klientów tylko o sprawdzonej, dobrej, stabilnej sytuacji finansowej. Plan finansowy do realizacji w 2021 roku zatwierdzony przez Radę Nadzorczą, przewiduje wypracowanie zysku brutto w kwocie 650 tys. zł, a netto w kwocie 400 tys. zł.

Ta decyzja pozwoli Bankowi na dalsze umacnianie pozycji Banku na rynku usług bankowych a przede wszystkim dalszą specjalizację w obsłudze średniej i drobnej przedsiębiorczości, a także w obsłudze klientów indywidualnych.

Wąsewo, dnia 08.04.2021 r.

Opracowała:
Urszula Zalewska

Zarząd Banku

Prezes Zarządu Urszula Zalewska
Wiceprezes Zarządu Marta Powierża
Wiceprezes Zarządu Michał Mścichowski